

KURJER WILEŃSKI

Rok V.

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY.

Nr. 128 (1175)

Bilans rokowań polsko-litewskich na forum Ligi.

Kolejny etap.

Rezultat obrad Rady Ligi nad sprawozdaniem p. Baelerts van Bloklanda o przebiegu pertraktacji polsko-litewskich nie stwarza wprawdzie żadnej nowej sytuacji, nie wnosi merytorycznych zmian do założeń Rady z dn. 10 grudnia r. ub., nie jest jednak pozbawiony pewnego znaczenia dla samej sprawy, jakkolwiek to znaczenie jest raczej natury moralnej, a nie faktycznej.

Rezolucja, którą obrady zostały zakończone, nie była nawet poddana głosowaniu, zawierała bowiem jedynie kwestję formalną. Ogranicza się ona do stwierdzenia, że sprawa nawiązania normalnych stosunków pomiędzy Polską, a Litwą będzie postawiona na porządku dziennym następnej sesji Rady i zawiera prośbę, by sprawozdawca przygotował na nią raport o stanie i przebiegu rokowań.

Rezolucja powyższa jest wymuszona niejako, ponieważ dwie poprzednie dla braku potrzebnej w tym wypadku jednomyślności nie mogły być uchwalone. Pierwszą z nich wniosł Chamberlain. Zawierała ona przyjęcie do wiadomości raportu p. Baelerts van Bloklanda oraz zalecenie następującej treści:

„Ze względu na to, że aby układy, podjęte między Polską i Litwą mogły dać pomyślne rezultaty w myśl rezolucji z dn. 10 grudnia 1927 r., powinny one doprowadzić przed następną sesją Rady Ligi do skutecznych wyników, — poleca ona przedstawicielowi Holandji przedłożyć raport na przyszłej sesji, aby dać możność Radzie zajęcia się ponownie tą sprawą”.

Niektóre dzienniki polskie podały tę wiadomość w takiej formie, z której można było wywnioskować, że Rada propozycję Chamberlaina przyjęła. W rzeczywistości Woldemaras sprzeciwił się jej ze względu na formalnych i rzeczowych, wskutek czego po ożywionej dyskusji odcroczono dalsze jej omawianie do popołudniowego posiedzenia.

Na tem posiedzeniu Woldemaras postawił kontropropozycję, różniącą się od poprzedniej tem, że nie zawierała ona nacisku na zakończenie rokowań do następnej sesji i ograniczała się do wyrażenia życzenia, aby doprowadziły one jaknajrychlej do pomyślnych wyników, ponieważ są one potrzebne do utrwalenia pokoju na Wschodzie Europy. Nastąpiło głosowanie nad obu rezolucjami. Za wnioskiem Chamberlaina głosowali wszyscy członkowie Rady z wyjątkiem delegata Republiki Litewskiej, zaś za wnioskiem tego ostatniego on jeden tylko. Obie przeto propozycje zapadły i Rada musiała się zadowolić streszczoną na wstępie uchwałą natury proceduralnej.

Zaznaczyć należy, że jeszcze przed sformułowaniem propozycji Chamberlaina delegat francuski Paul - Boncour wyraził życzenie aby Rada ustaliła ścisły termin dla zakończenia rokowań, po którego upływie mogłaby się znowu zająć całą sprawą. Sprawozdawca uznał za niedogodne sprecyzowanie terminu i opowiedział się za wnioskiem Chamberlaina, który w mniej kategorycznej formie ten termin jednak przewiduje.

Powyższy przebieg obrad jest o tyle znamienity, że wskazuje na jednomyślność całej Rady co do konieczności nieprzeciągania rokowań w nieskończoność. Zarazem Rada w ten sposób odrzuca argumenty premiera litewskiego, którym starał on uzasadnić swoje kunktatorstwo i udowodnić praktyczną niemożność nawiązania normalnych stosunków przy pozostawieniu kwestji Wilna jako dla niego spornej.

Moralne znaczenie takiego stanowiska Rady jest znaczne i już znalazło ono silny oddźwięk w opinii publicznej — tym niezmiernie czułym barometrze poglądów i nastrojów, jakie wytworzą się w politycznej atmosferze genewskiej.

Wszystkie przemówienia członków Rady, nie wyłączając przedstawiciela Nie-

Dalsze obrady Rady Ligi Narodów.

GENEWA 8.VI (Pat.). Na publicznym posiedzeniu Rady Ligi Narodów przyjęto raport komitetu finansowego o sprawozdaniu kwartalnym rządu greckiego, dotyczącym sytuacji budżetowej oraz o kwartalnym sprawozdaniu autonomicznego urzędu do spraw osiedlenia uchodźców. Rada Ligi Narodów omawiała dalej szereg zgłoszeń w sprawie szkół niemieckich na polskim Górnym Śląsku i przyjęła rezolucję przedstawioną przez sprawozdawcę.

Rada Ligi Narodów zwróciła się m. in. do rządu polskiego o ponowne otwarcie szkoły mniejszościowej w Brzezince. Ponadto Rada przyjęła raport komisji opiumowej w sprawie zastrzeżeń rządu szwedzkiego dotyczących konwencji opiumowych z 17 lutego 1925 r. oraz raport w sprawie wniosku włoskiego przedstawiciela co do sekretariatu komitetu centralnego.

Decyzja w sprawie rokowań polsko-litewskich.

Sabotowanie prac Ligi przez Woldemarasa.

GENEWA, 8-VI. (Pat.). Na popołudniowym posiedzeniu Rady Ligi Narodów, odbytym w dniu 6 b. m. Woldemaras przedłożył następujący projekt rezolucji:

„Po wysłuchaniu sprawozdania przedstawiciela Holandji, któremu Rada poleciła złożenie raportu o informacjach, otrzymanych oficjalnie od rządów polskiego i litewskiego od czasu grudniowej sesji Rady, i po wysłuchaniu wymiany zdań, która nastąpiła po odczytaniu raportu, Rada przyjmuje raport do wiadomości, a zważywszy, że wykonanie rezolucji z 10 grudnia przyczyniłoby się do utrzymania pokoju w Europie wschodniej, wyraża życzenie, aby wspomniana rezolucja została wykonana w całej rozciągłości w możliwie szybkim terminie”.

W ten sposób, w związku ze sprawozdaniem Bloklanda, Radzie zostały przedłożone dwa projekty rezolucji. W projekcie rezolucji, złożonej przez Woldemarasa, manifestacyjnie i niezgodnie z tekstem rezolucji marcowej Rady polecającej Bloklandowi przygotowanie sprawozdania o postępie rokowań — zawarta jest deformacja zadania sprawozdawcy, wyrażająca się w chęci ograniczenia jego zadania do przedstawienia Radzie „informacji otrzymanych oficjalnie”.

Wszyscy członkowie Rady, na pytanie co do przyłączenia się do propozycji Woldemarasa, odpowiedzieli odmownie. Następnie wszyscy poparli rezolucję przedstawioną na porannym posiedzeniu Rady. Tylko Woldemaras sprzeciwił się jej przyjęciu.

Wobec braku jednomyślności, potrzebnej, zdaniem Sekretarza Generalnego Ligi, w danym wypadku, Rada przyjęła do wiadomości sprawozdanie Bloklanda i postanowiła wnieść na porządek dzienny przyszłej sesji sprawę stosunków polsko-litewskich, oraz poleciła sprawozdawcy przygotowanie raportu o stanie rokowań.

Pośrednictwo Rady Ligi w rokowaniach Polski z Litwą.

BERLIN 8. VI. (Pat.) Korespondent genewski „Vossische Zeitung” donosi, że w kołach Ligi Narodów uważają za rzecz prawdopodobną, że Rada Ligi na swej sesji wrześniowej wyznaczy specjalną delegację z ramienia Rady Ligi, która by wzięła udział w dalszym toku rokowań polsko-litewskich i w ten sposób doprowadziła przynajmniej do jakiegoś praktycznego i możliwie pełnego wznowienia stosunków między obu krajami, któremu to wznowieniu Woldemaras przeciwstawiał się dotychczas zarówno otwarcie jak i skrycie.

Fałszywe oskarżenie Ligi Nar. i Polski

Alarmy prasy niemieckiej.

BERLIN 8.VI (Pat.). Prawicowa prasa berlińska podaje dzisiaj depesze „Telegr. Union” z Genewy, mieszającą nieumyślnie, czy też celowo dwie różne wiadomości, mianowicie wiadomość o powierzeniu min. Zaleskiemu sprawozdania o konflikcie włosko-albańskim i drugą — o proteście zgłoszonym przez prezydium kongresu mniejszościowego, przeciwko zamierzonej nominacji dyrektora hiszpańskiego Ministerstwa Spraw Zagr. p. Aguirre na szefa wydziału mniejszościowego w sekretarjacie Ligi Nar. na miejsce p. Erica Colbana.

„Telegr. Union” czyni z tego jedną wiadomość, twierdząc, że prezydium kongresu mniejszościowego zaprotestowało w piśmie do sekretarza generalnego Ligi Nar. p. Drummonda przeciwko zamierzonemu powierzeniu wydziału mniejszościowego Rady Ligi Narodów min. Zaleskiemu. W związku z tą depeszą niemal całą pravicową prasą berlińską podnosi alarm i zamieszcza pełne oburzenia artykuły przeciwko Lidze Narodów i Polsce.

„Der Tag” oświadcza w związku z tą wiadomością, że mianowanie min. Zaleskiego obrońcą oficjalnej mniejszości z ramienia Ligi Narod. przez powierzenie mu wydziału mniejszościowego jest, zdaniem

dziennika, dowodem, że Liga Nar. nie ma bynajmniej zamiaru bronić praw mniejszości. Współpraca Niemiec z takim gremjum nie może być w żaden sposób owocna.

Cała ta kampania jest charakterystycznym rysem, gdyż protest kongresu mniejszości zwracał się właściwie przeciwko Hiszpanji, nazywając ją państwem zainteresowanym bezpośrednio jako stroną w kwestiach mniejszościowych i podnosząc, że w Hiszpanji znajduje się specjalna mniejszość narodowa, mianowicie mniejszość katalońska, biorąca udział w kongresie mniejszości. Przekęca ona wiadomość „Tel. Union” odwraca ostrze całego protestu od Hiszpanji, kierując je przeciwko Polsce, co uwydatniło się już w antypolskich napastliwych artykułach pravicowej prasy berlińskiej. Dziwnem się wydaje, że prasa niemiecka powtórzyła depesze „Telegraphen Union”, wykazując w ten sposób zupełny brak orientacji co do stosunków panujących w Lidze oraz brak znajomości organizacji Ligi Narodów, przypuszczając, że minister spraw zagr. może jednocześnie zostać szefem wydziału mniejszościowego sekretariatu generalnego Ligi Narodów na miejsce ustępującego p. Colbana.

nie nadużywał swej pozycji, jako przedstawiciela państwa małego, do którego stosuje się większą dozę wyrozumiałości. Targować się będzie zapewne bardzo wytrwale, ale od formalnego załatwienia niektórych spraw, zapoczątkowanych na konferencji królewskiej uchylić się nie zdoła. Mówimy „formalnego”, gdyż przy braku dobrej woli choćby jednej strony ustanowienie normalnych stosunków będzie bardzo długo natrafiało w praktyce na wielkie trudności.

Testis.

Sukces moralny Polski.

PARYŻ, 8. VI. Dzienniki paryskie omawiając rozprawę genewską, stwierdzają prawie jednomyślnie sukces moralny Polski, oraz potępiają wykretnie stanowisko Woldemarasa.

„Le Matin” zarzuca Woldemarasowi, że nieustannie przeciwstawiał się Radzie. „Homme Libre” oświadcza, iż Woldemaras nie byłby tak pewny siebie, gdyby Liga Narodów rozporządzała bardziej określonymi sankcjami militarnymi.

„Echo de Paris” stwierdza, że Woldemaras kpił sobie przez trzy godziny z Rady.

„Temps” oświadcza, że oczywistym celem Woldemarasa jest zamknięcie drogi do wszelkiego porozumienia się z Polską.

„Petit Parisien” oświadcza, że rząd polski otrzymał świetną satysfakcję moralną, nie zważając na pożałowania godną niemoc Rady Ligi i on jest właściwym triumfotorem.

Porażka Woldemarasa.

PRAGA, 8-VI. (Pat.). Dzisiejsza prasa przynosi artykuły stwierdzające sukces Polski w Genewie, a porażkę Woldemarasa. Między innymi „Česke Slovo” wykazuje międzynarodowe prawne podstawy przynależności Wilna do Polski i nazywa postępowanie Litwy niebezpieczną samowolą, której sprzeciwia się opinia świata, pragnącego spokoju.

(Ciąg dalszy depesz genewskich na stronie drugiej).

Sprawa incydentu z kulomiotami w St. Gotthardt.

GENEWA, 8.VI Wczoraj na wieczornym posiedzeniu publicznym, omawiano raport Komitetu Trzech w sprawie afery st.-gotthardzkiej. Baelaerts van Blokland przedstawił sprawozdanie, które zostało uznane za niezadawalające przez przedstawicieli Małej Ententy i Francji ponieważ nie daje dostatecznych wyjaśnień w sprawie zasadniczych punktów afery, z czym zgodzili się Chamberlain i von Schubert.

Baelaerts van Blokland przedstawił Radzie drugie sprawozdanie, które dotyczyło zarządzeń, mających na celu ułatwienie

prowadzenia dochodzeń w podobnych wypadkach.

W zakończeniu Rada przyjęła dwie rezolucje, z których pierwsza gani zachowanie się rządu węgierskiego, druga ustala moralne zobowiązanie państw do podjęcia tymczasowych zarządzeń, mających na celu umożliwienie przeprowadzenia skutecznego dochodzenia w sprawie przekroczenia postanowień traktatów i paktu Ligi Narodów.

Przyjęcie tych rezolucji zamyka incydent w sprawie kulomiotów.

Na froncie chińskim.

Zamach na premiera japońskiego.

TOKIO, 8. VI. (Pat.) Biuro Reutera donosi: Usiłowano tu dokonać zamachu na premiera japońskiego, zamach jednak nie udał się.

Wczoraj rano, kiedy premier przybył na dworzec w celu udania się do Utsunomiya na konferencję partyjną jakiś człowiek w ubraniu robotniczym zbliżył się nagle do niego, chcąc go przebić sztyltem. Zamach uderemniła policja. Napastnika aresztowano.

TOKIO, 8.VI. (Pat.) Na podstawie danych zebranych w śledztwie przedstawiciele ministerstwa spraw wewnętrznych oświadczyli, iż zamach na prezesa rady ministrów nie ma bynajmniej charakteru politycznego. Jak sądzi sprawca zamachu będzie odpowiadał jak zwykły przestępca za usiłowanie zabójstwa.

W Pekinie stan oblężenia.

LONDYN, 8.VI (Pat.) W Pekinie ogłoszono stan oblężenia. Bramy miasta są jeszcze ciągle zamknięte. W mieście panuje spokój. Wojska brygady muckeńskiej pozostawione celem ochrony cudzoziemców

odmaszerują jutro do Mandżurji, poczem wejdą do miasta wojska południowe. Na linii kolejowej Pekin—Tien-Tsin doszło między wojskami północnymi, a nacjonalistycznymi do walk.

Groźny stan zdrowia Czang-Tso-Lina.

PARYŻ, 8.VI. (Pat.) Do Petit Parisien donoszą z Szanghaju, że Czang-Tso-Lin poddał się podobno operacji amputacji prawej ręki i po operacji nie odzyskał dłuższy czas przytomności. Za-

mach na pociąg, którym jechał Czang-Tso-Lin wykonany był za pomocą bomb, lecz przy użyciu miny, zaopatrzonej w mechanizm elektryczny.

Neutralność Japonii w Chinach.

TOKIO, 6.VI. (Pat.) Agencja Reutera donosi, że rząd japoński postanowił przedsięwziąć wszelkie możliwe kroki w celu roztoczenia opieki nad prawami i interesami Japończyków w Man-

dżurji i Mongolji, zamierza jednak obserwować ściśle neutralność w stosunku do każdego rządu, który obejmie władzę nad całymi Chinami i Mandżurją.

Ujemna ocena ekspozycji Mussoliniego w Rumunji.

BUKARESZT, 8.VI. (Pat.) Prasa rumuńska zamieszcza komentarze o ostatnim expoz Mussoliniego. Dziennik niezależny „Adeverul” pisze, że Mussolini wreszcie gra w otwarte karty po zajęciu dwuznacznego stanowiska, jakiemu dał wyraz w wywiadzie w sprawie lorda Rothermera. Dziś premier włoski zajmuje bez zastrzeżeń stanowisko po stronie Węgier, wypowiadając się za rewizją traktatu z Trianon. Jednakże Mała Ententa powinna uczynić widocznym, że każde naruszenie traktatu godzące w państwa sukcesyjne oznacza wojnę.

Organ rządowy „Independance Roumaine” zaznacza: Jeżeli naród włoski jest

tak dalece przeniknięty charakterem prowizoryczności traktatów, to niechaj da sam przykład abnegacji, godząc się na zaspokojenie żądań jugosłowiańskich i niemieckich.

Organ niezależny lewicowy „Lupta” pisze między innymi: Mussolini pragnie uczynić wrażenie, że nie jest mu znane solidarne stanowisko Małej Ententy w stosunku do traktatów. Jednakowoż małe i nowe państwa należące do narodów, które pozostawały przedtem w jarzmie, nie będą patrzyły obojętnie na to, ażeby z powodu oportunistów włoskiego zamyślony miał być pokój i porządek w Europie.

Burzliwe posiedzenie Skupszczyzny.

BIAŁOGRÓD, 8. VI. (Pat.) Dzisiejsze posiedzenie Skupszczyzny miało przebieg niezwykle burzliwy. Po odczytaniu protokołu poprzedniego posiedzenia przewodniczący zaproponował wykluczenie na przeciąg trzech posiedzeń 8 posłów opozycji z powodu ich zachowania się na ostatnim posiedzeniu. Opozycja odpowiedziała na to burzliwymi protestami.

Przewodniczący udzielił następnie głosu 2 posłom celem usprawiedliwienia się,

Obaj oświadczyli, że nie podadają się uchwale większości, ponieważ większość ta została wybrana przez policję, a nie przez ludność. Posłowie oświadczyli, że ustąpią tylko pod przymus. Izba uchwaliła w myśl propozycji przewodniczącego znaczną większość wykluczenie 8 posłów, przezwanych członków stronnictwa Radica i Pribicewicza. Ponadto wykluczonych zostało 2 agrariuszów. Po tem zacięciu przewodniczący zamknął posiedzenie.

Prace Sejmu.

Dyskusja nad budżetem Min. Pracy i O. Sp.

WARSZAWA. 8.VI. Pat. Na dzisiejszym plenarnym posiedzeniu Sejmu prowadzonym przez przewodniczącego, w dalszym ciągu dyskusja nad budżetem Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Pierwszy przemawiał pos. Puchatka (Ch. D.), podkreślając szczupłość tego budżetu i podważając postulat, aby na przyszłość budżet ten mógł być większy oświadcza, że Ch. D. głosować będzie za budżetem Ministerstwa i przeciwstawia się wszystkim wnioskom o jej redukcję.

Następny mówca pos. Heller (Koło Żyd.) podnosi z uznaniem fakt, że Ministerstwo przyciąga w dziedzinie ustawodawczej czynników społecznych i zaznacza, że największe zainteresowanie wśród Żydów budzi sprawa normalizacji życia żydowskiego drogą przebudowy struktury społecznej i gospodarczej.

Pos. Sosniński (Ch. D.) mówi że robotnicy domagają się rozciągnięcia na Górny Śląsk polskiej ustawy o czasie pracy i urlopu, gdyż ustawa o 8-godzinnym dniu pracy nie wszędzie tam obowiązuje.

Pos. Dobroch (Str. Chł.) zgłasza poprawki o skrócenie dodatku skarbu do funduszu bezrobotnych, skrócenie zapomóg doraźnych dla bezrobotnych i przeznaczenie całej sumy, prelimitowanej na te cele, na organizację robót publicznych dla bezrobotnych chłopów, robotników i pracowników umysłowych.

Posel ks. Kunicki (Ukr.) i pos. Koczber (kl. niemiecki) wypowiadają się przeciwko budżetowi.

Posel Targowski (BB) podkreśla, że planu gospodarczego na dalszą metę nie możemy rozwinąć, nie uwzględniając sprawy emigracji. W sprawie emigracji we Francji mówca zauważył, że w ostatnich dziesięciu latach we Francji około 10 milionów ha ziemi ornej nie jest uprawianych wskutek wyludnienia wsi francuskich.

Ta pustka musi być przez kogoś zapełniona, a dwa narody sojusznicy najłatwiej mogą dojść do tego, aby wzajemnie się uzupełniać. W końcu zaznaczył mówca, że naprawa naszego ustroju rolnego nie da się wykonać, jeżeli będzie pozostawała pod presją przeludnienia wsi polskiej.

Przemówienie min. Jurkiewicza.

W zakończeniu debatów nad budżetem Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej zabrał głos po przerwie p. minister Jurkiewicz. Na wstępie swego przemówienia p. minister wyjaśnił, że budżet tego resortu w roku bieżącym jest wyższy o milion 900 tysięcy od zeszłorocznego, wydatki zaś na bezrobotnych zmniejszone z 34 milionów o 9 milionów, które użyto w całości na powiększenie poszczególnych pozycji Opieki Społecznej.

Przechodząc do zagadnień emigracyjnych minister między innymi zaznacza, że w poszukiwaniu nowych terenów dla wychodźców powstał projekt stworzenia osadnictwa polskiego we Francji, aby emigranci polscy mogli tam dojść do posiadania własnych warsztatów rolnych. W dalszym ciągu p. minister zbijał zarzuty co do braku planowości naszej polityki emigracyjnej, a w konkluzji stwierdził, że w obecnych warunkach emigracja jest zlem koniecznym.

Co się tyczy żądania rozszerzenia opieki społecznej na wsie to zadość uczynić mogą temu ubezpieczenia na starość i przedniezdolnością do pracy. Minister kategorycznie przeciwstawia się twierdzeniom posłów żydowskich i ukraińskich jakoby Mi-Ministerstwo, powodowało się stronniczością w stosunku do tych narodowości. Co się tyczy Kas Chorych, to rząd bronić musi tej instytucji od szkodliwej działalności komunistów, którzy chcą nadużyć Kas Chorych do celów nie wspólnych nie mających z dobrem ubezpieczenia.

Sprawa aresztowanego pos. Staganowicza.

Po krótkich obradach nad budżetem Min. Przem. i Handl. oraz po dokonaniu wyborów członków do komisji kontroli długów i kandydatów na członków głównej komisji ziemskiej Izba przystąpiła do nagłośnienia wniosku Klubu Białoruskiego o wstrzymanie postępowania karnego przeciw posłom tego klubu Staganowiczowi i Greckiemu. Przewodniczący wicemarszałek Woźnicki z polecenia marszałka oznajmił, że nie przesądza o kwestii, czy zachodzą dostateczne powody do reasumacji wypadku w tej sprawie uchwały Sejmu w dniu 24 kwietnia r. b., co mogłoby mieć miejsce w razie przedstawienia nowych okoliczności oraz uważając, że uciwienie lub odrzucenie nagłośnienia w niczem nie przesądza samej sprawy, wulosek odeśle z wymienionymi zastrzeżeniami do komisji regulaminowej.

Prace regionalne Jedyńki.

Plenarne posiedzenie grupy Wileńsko-Nowogródzkiej.

Dnia 17 bm. w Nowogródzie odbędzie się plenarne posiedzenie Parlamentarnej Grupy Regionalnej Wileńsko-Nowogródzkiej z udziałem obydwu pp. wojewodów: W. Raczkiwicz i Z. Beczkowicz i kuratora Okręgu Szkolnego S. Pogorzelskiego. Porządek obrad przewiduje: sprawę ekspozycji drzewnego, sprawę białoruską, sprawę szkolnictwa białoruskiego, sprawę ew. przeniesienia siedziby województwa z Nowogródka do Baranowicz, sprawy bieżące i organizacyjne.

Odnosno referaty wygłoszą pp. M. Raczkiwicz, St. Wańkowicz, W. Abramowicz, K. Okulicz, K. Rdutowski.

Sprawa długoletnich dzierżawców wileńskich.

Na ostatnim posiedzeniu Grupy, odbytym 1 bm. w Warszawie, omawiano m. in. sprawę konieczności rychłego znalezienia ustawy o długoletnich dzierżawcach wileńskich i uchwalono domagać się objęcia nową tak i dzierżawców terenów, znajdujących się w obrębie wielkiego Wilna.

Konferencja poselska w Lidzie.

W niedzielę 10 bm. odbędzie się w Lidzie konferencja poselska, na której wygłoszą referaty posłowie: K. Okulicz, „Sytuacja w Sejmie i w Rządzie”, zaś W. Kamiński — „O sytuacji gospodarczej”.

Z działalności Partii Pracy.

W dniu 9 bm. t. j. w sobotę o g. 10 odbędzie się w lokalu zarządu wojewódzkiego Partii Pracy przy ul. Zawalnej 1 m. 4. konferencja poselska, na której pos. dr. St. Brokowski, członek Parlamentarnej Grupy Regionalnej Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem wygłosi referat p. t.: „Prace Sejmu (ocena i krytyka)”. Wstęp dla członków i sympatyków.

Olimpijski rekord

w dziedzinie herbaty — to

herbata F. P. 1740

Odpowiedzią Woldemarasa traktat handlowy z Niemcami.

BERLIN 8.VI (Pat). „Berliner Boersen Ztg“ przynosi wywiad swego genewskiego korespondenta z Woldemaraszem. Woldemaras stwierdził, że niekorzystna sytuacja, w której Litwa na ostatnim posiedzeniu Rady Ligi Narodów się znajdowała, nie była niespodzianką. Zdziwiło go tylko, że Chamberlain dawał wyraz tendencjom, które starała się skłonić Litwę do opuszczenia jej zasadniczego stanowiska w kwestii wileńskiej za pomocą nieustannego nacisku.

Również raport holenderskiego ministra Spraw Zagr. o stosunkach polsko-litewskich był jednostronny i dla Litwy nieprzychylny, twierdzi Woldemaras. Nie jest bynajmniej zgodne z prawdą, mówi dalej, jakoby uregulowanie stosunków polsko-litewskich od grudniowego zebrania Rady Ligi nie zrobiło żadnych postępów. Oba państwa rokowały w Królewcu, a w ostatnich tygodniach została uzgodniona konwencja regulująca ruch graniczny na linii demarkacyjnej.

Rokowania komisji nie doprowadziły wprawdzie do wyników, ale nie zostały zerwane. Postanowienia konstytucji litewskiej dotyczące się Wilna, jak twierdzi Woldemaras, są przedewszystkiem historycznie uzasadnione, a przytem były znane już od roku. Jeżeli rząd polski otworzył nad temi postanowieniami obecnie dyskusję, to zrobił to tylko dlatego, aby Litwie przysporzyć nieprzyjemności.

W każdym razie Litwa nie zrezygnuje ze swego prawa do Wilna. Woldemaras przypuszcza, że na wrześniowym zebraniu Rady Ligi Narodów spór, który został obecnie przerwany wystąpi z jeszcze większą ostrością i gwałtownością. Już jednak dziś może Woldemaras stwierdzić, że stanowiska swego nie zmieni. W końcu zaznaczył premier litewski, że w drodze powrotnej do Kowna zatrzyma się w Berlinie i że ma nadzieję usunąć jeszcze ostatnie pomniejsze trudności, które uniemożliwiały dotąd zawarcie traktatu handlowego litewsko-niemieckiego.

Komentarze prasy francuskiej.

PARYŻ, 8.VI. (Pat). Prasa komentuje w dalszym ciągu stanowisko Rady Ligi w sprawie zatargu polsko-litewskiego. „Temps“ nazywa ustęp konstytucji litewskiej dotyczący Wilna prowokacją. Dalej „Temps“ podkreśla, jako znamienne oświadczenie Paul-Boncoura o niemożności tolerowania dalszej sytuacji wytworzonej przez upór Woldemarasa i o konieczności powzięcia w tej sprawie stanowczej decyzji. Woldemaras przekonał się, że ma przeciwko sobie całą Radę Ligi Narodów nie wykluczając Niemiec.

„Journal des Debats“ podkreśla, że Woldemaras nie tylko usposobił wrogo dla

siebie swym zachowaniem całą Radę Ligi stanął też w konflikcie z przeważną częścią ludności litewskiej gwałcąc zawarty niedawno z Watykanem konkordat. Może to, ściągając na niego poważne konsekwencje.

„L'Homme Libre“ oświadcza, że nowe odcroczenie załatwienia kwestii litewskiej wytwarza sytuację bardzo poważną gdyż tylko do pewnych granic można rezygnować z zimną krewą Polski, która rzeczywiście wystawiona jest na ciężką próbę. Najmniejsza zaczepka wojskowa może położyć ogień pod proch wyrządzając sprawie pokoju niesłychanie wielkie szkody.

Powodzenie subskrypcji na pożyczkę śląską w Ameryce.

(Telefonom ed wileńskiego korespondenta z Warszawy).

Dnia 5 b. m. została ogłoszona w Nowym Jorku subskrypcja na pożyczkę dla woj. Śląskiego w sumie 11.200.000 dol. Pomimo bardzo trudnych warunków na rynku emisyjnym, spowodowanych drożyzną pieniądza i spadkiem większości

obligacji zagranicznych, subskrypcja miała wielkie powodzenie, co opinia banków przypisuje zaufaniu, jakim cieszy się kredyt polski na rynkach węgla, a kredyt Górnośląski w szczególności.

Pożyczka amerykańska dla m. Łodzi.

(Telefonom ed wileńskiego korespondenta z Warszawy).

W związku z amerykańską pożyczką dla Górnośląskiego oraz w związku z rokowaniami o pożyczkę dla Łodzi, dowiadujemy się z kół bliskich p. radcy amerykańskiemu Dewey, że pożyczka dla Łodzi została wstrzymana, ponieważ w porozumieniu z Min. Skarbu przyznano pierwszeństwo dla Górnośląskiego. Rynek pieniężny w Nowym Jorku nie jest obecnie w stanie pochłonąć od razu dwóch pożyczek polskich.

Należało się także śpieszyć z zawar-

ciem jednej z tych pożyczek, a to ze względu na to, iż w bieżącym tygodniu z pięciu dni giełdowych cztery były zajęte przez inne pożyczki. Między innymi w czwartek została wypuszczona wielka pożyczka 200 milj. elektrifikacyjna dla Tokio.

Środa była jednym dniem wolnym dla wyłożenia pożyczki polskiej i z tego właśnie skorzystano, aby tę pożyczkę wyłożyć. Naogół szanse papierów polskich na rynkach amerykańskich są dobre.

Burdy w Sejmie pruskim.

BERLIN, 8.VI. (Pat). Dalszaj odbyło się pierwsze posiedzenie nowego sejmu pruskiego, które przybrało odrazu niezwykle burzliwy charakter. Awantura została wywołana przez komunistów. Przewodniczący ze starszeństwa 83 letni hr. Posadowski

nie mógł opanować sali. W zamieszaniu poseł chrześcijańsko narodowej partii chłopskiej Panflick został tak dotkliwie pobity, że znajdujący się na sali posłowie — lekarze musieli pośpieszyć mu z pierwszą pomocą i obandażować go.

Udział socjalistów w rządzie niemieckim.

BERLIN, 8.VI. (Pat). Prezydent Rzeszy Hindenburg przyjął dziś przed południem kanclerza Marxa. Na konferencji została poruszona sprawa utworzenia nowego rządu. Jak dowiaduje się „Vossische Zeitung“ kanclerz Marx zaproponował prezydentowi Hindenburgowi, aby ze względu na wynik wyborów powołał na stanowisko kanclerza przewodniczącego frakcji socjaldemokratycznej Reichstagu postać Millera. Wystąpienie rządu nastąpi w chwili zebrania się nowego Reichstagu, t. j. 12 czerwca r. b.

Jak twierdzi, „Berliner Tageblatt“ socjaliści poza stanowiskiem kanclerza pre-

tendując także do portfelu ministra spraw wewnętrznych. W takim razie centrowiec Guerdar zostałby ministrem sprawiedliwości. Prócz tego letnie plany połączenia V departamentu ministerstwa finansów, który zajmuje się wykopaniem finansowych postanowień traktatów pokojowych z mi ministerstwem obszarów okupowanych.

Na kierownika tego ministerstwa przewidziany jest były minister finansów Reinhold. Ministrem finansów według „Berliner Tageblatt“ ma zostać socjalista Hilferding. Ministerstwo komunikacji przypadłoby natomiast przedstawicielowi centrum.

Z całej Polski.

— Zamek warszawski będzie stałą rezydencją Prezydenta Rzplitej. Na ostatnim posiedzeniu komitetu budowy zamku królewskiego w Warszawie, w dn. 5 b. m., była omawiana sprawa dalszej jego restauracji pod nowym kątem widzenia — jako stałej rezydencji Prezydenta Rzeczypospolitej.

Do tego celu będzie dostosowana cała dalsza odbudowa zamku. Przedewszystkiem będą prowadzone prace restauracyjne w skrzydle północnym dziedzińca wewnętrznego zamku, oraz w części, mieszczącej dawną salę sejmową. Jednocześnie kierownictwo odbudowy zamierza powiększyć taras zamkowy przez przyłączenie doń parceli nad Wisłą, zajętej obecnie przez baraki i ujęźdźalnie wojskową.

Szczegółowy projekt ośrodkowego rozszerzenia parku zamkowego będzie przedstawiony miastu do uzgodnienia.

— Pomnik Stefana Żeromskiego w Nałęczowie. W niedzielę 17 b. m. odbędzie się w Nałęczowie uroczystość odsłonięcia pomnika Stefana Żeromskiego, ufundowanego przez ludność miejscową. W programie uroczystości poza przemówieniami w czasie odsłonięcia pomnika przewidziane jest odczytanie fragmentów z utworów wielkiego pisarza, składanie wieńców pod pomnikiem, fragmenty z „Symfonii bohaterkiej“ Beethovena w wykonaniu orkiestry zakładowej, uformowanie uroczystego pochodu ku Mauzoleum Żeromskich, gdzie nastąpi zakończenie uroczystości.

Osoby, pragnące wziąć udział w uroczystości i ewentualnie wygłosić przemówienia lub złożyć wieńce, proszone są o zawiadomienie Komitetu uroczystości pod adresem: Warszawa, Al. Szucha 8 m. 1, tel. 409-74.

Silne lotnictwo — to potęga państwa

Dzień polityczny.

Dziś popołudniu wicepremier Bartel obecny był na obiedzie wydanym przez ministra Spraw Wewnętrznych z okazji zjazdu wojewodów.

Dnia 8 b. m. odbył się w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych pod przewodnictwem p. ministra Spraw Wewnętrznych Stawoj Składowskiego periodyczny zjazd wojewodów. Zjazd zagał p. wicepremier prof. dr K. Bartel. Tematem obrad były bieżące zagadnienia z dziedziny administracyjnej i gospodarczej.

W sobotę 9 go b. m. wyjeżdżają do Bukaresztu na doroczny zjazd prasowego porozumienia polsko-rumuńskiego prezes komitetu Marjan Grzegorzczak oraz członkowie komitetu Kazimierz Pollak i Władysław Ewert. Równocześnie udają się do Bukaresztu na zjazd naczelnik wydziału prasowego ministerstwa spraw zagranicznych Konrad Libicki oraz kierownik oddziału politycznego w tymże wydziale Tadeusz Wojtkowski.

P. minister Rolnictwa Niezabykowski wyjechał w dniu wczorajszym do Lwowa, celem wzięcia udziału w zebraniu, na którym nastąpi akt połączenia Towarzystwa Gospodarskiego Małopolski Wschodniej i Małopolskiego Towarzystwa Rolniczego.

Na śniadaniu wydanym w imieniu grupy parlamentarnej polsko-francuskiej na cześć byłego ministra Thuguita w Paryżu omówiono szereg praktycznych kwestyj dotyczących rozwoju i udoskonalenia współpracy między obydwojema grupami parlamentarnymi w Paryżu i Warszawie. (Pat.)

Ze świata.

— Obchód ku czci Hoene Wrońskiego w Paryżu. Bawi w Paryżu w związku z organizacją 150-lecia urodzin Hoene Wrońskiego prof. Kozłowski. Uroczystość odbędzie się prawdopodobnie 11 czerwca w Sorbonie. Przewidywane honorowe obejmie p. ambasador Chłapowski a faktycznie pp. Brunschvicg i Delacroix. Odczyty o Hoene Wrońskim wygłoszą prof. Varrain i Kozłowski.

— Sprzedaż listów Flauberta. W Paryżu sprzedano na licytacji serię listów prywatnych Flauberta, pisanych do jego przyjaciela Ernesta Fayda. M. in. list, którym Flaubert charakteryzuje kobiety osiągnął cenę 14.500 fr. List dotyczący „Madame Bovary“ sprzedano za 6.100 fr. list dotyczący Musseta za 4.100 fr., 2 listy z okresu pracy nad „Salambo“ za 3.900 i 3.000 fr.

— Ludność Ukrainy Sowieckiej. Pisma sowieckie ogłosiły ostateczne wyniki, przeprowadzonego niedawno ogólnego spisu ludności Ukrainy Sowieckiej wyniosła 29.000.000; naturalny przyrost ludności na Ukrainie w ostatnich 30 latach wynosił 37 proc., podczas gdy naturalny przyrost ludności w Rosji właściwej w tym samym okresie wynosił 30 proc.

W składzie narodowościowym ludności Ukrainy — Ukraińcy stanowią 80%, Rosjanie 9,5%, Żydzi 5,4%, Polacy 1,6%, inne narodowości 3,5%. Najniższy procent ludności ukraińskiej zamieszkuje w okręgu odeskim (55%). Poza granicami USRR, w innych republikach sowieckich zamieszkuje 8 milj. Ukraińców, 86% ludności ukraińskiej podczas spisu podało za język ojczysty — język ukraiński. 52% ludności Ukrainy — to, anal-fabci. Najmniej alfabetów posiadają Niemcy — 20%, i Żydzi — 21%.

Skład socjalny ludności Ukrainy przedstawia się następująco: robotników i urzędników — 10%, włościan — 86, zawody wolne — 1%, bezrobotni — 3%.

Uroczystości święta Bożego Ciała.

Ongdajsz obchód święta Bożego Ciała, obchodzony był w Wilnie z jeszcze większą wspaniałością niż się to odbywało w latach ubiegłych. Już w przeddzień uroczystości, napływały do Wilna liczne rzesze pobożnych, które rozlokowały się w licznych podmiejskich zajazdach, a często i pod gołym niebem. W dniu obchodu ulice miasta zarościły się już od wczesnego ranka. Liczne pielgrzymki wiernych z pobożnymi śpiewami wyruszyły ku kościołom, gdzie wraz z procesjami parafialnymi zbierały się na placu przed bazyliką, celem wzięcia udziału w ogólnej procesji. Pogoda, która od rana była dosyć niepewna w południe zmieniła się ku lepszemu. Po uroczystym nabożeństwie, jakie się odbyło w katedrze około godziny 12-tej wyruszył olbrzymi pochód. Na czele procesji podążał szwadron 4 pułku ułanów ze swą orkiestrą, dalej młodzież szkolna, różne stowarzyszenia, bractwa, procesje licznych parafii wileńskich, oraz liczne duchowieństwo. Za baldachimem postępowali przedstawiciele władz na czele z p. o. wojewody p. Dworakowskim, a dalej tysiączne tłumy pobożnych. Olbrzymi pochód, w drodze poprzez ulice: Zamkową, Świętojańską, Dominikańską, Wileńską i Mickiewicza z powrotem ku katedrze zatrzymał się w trzech miejscach, przed specjalnie urządzonymi i pięknie udekorowanymi ołtarzami w kościołach św. Jana, św. Katarzyny i św. Jerzego, przed którym, biorący udział w procesji, oddział saperów oddawał honorowe salwy. Około godziny 12-giej pochód powrócił na plac Katedralny, gdzie po ostatecznych modłach zaczął się rozwiązywać. Liczne pielgrzymki pozamiejskie wraz z przybyłą z kościoła Kalwaryjskiego procesją, udały się do Kalwarii.

Wiadomości skarbowe.

Projekty podatkowe rządu w Sejmie.

Nielada sensacją dni ostatnich było odrzucenie przez Sejm projektów ustaw o podatku gruntowym i o podatku od budynków wiejskich, co spowodowało wycofanie przez rząd trzeciego projektu — projektu ustawy o stałym podatku majątkowym.

Z dyskusji sejmowej dowiadujemy się, iż głównym motywem odrzucenia tych projektów było dążenie do uchronienia drobnej własności rolnej od zwiększenia ciężaru podatkowego.

Sprawę ciężaru podatkowego w Polsce już dawno poruszali na łamach „Kurjera” i wyrażili poglądy, że jest stosunkowo dość wysoki. Do tego trzeba dodać, że wysoki nawet ciężar podatkowy nie jest tak groźny sam przez się, natomiast nawet umiarkowany może stać się prawdziwą plagą, jeśli mu towarzyszy nierównomierność w rozkładzie tego ciężaru podatkowego. Zapewne zupełna i dokładna równomierność ciężaru podatkowego mciłaby jest tylko w tej teorii, a nie na praktyce, lecz i chodzi nam nie o tę równomierność bezwzględna tylko o równomierność względną, przy której brak rażącej dysproporcji pomiędzy obciążeniem poszczególnych dziedzin życia gospodarczego, co przede wszystkim wyklucza w zupełności pewnych nieprawidłowości w odniesieniu do oddzielnego jednostek podatkowych.

Otóż dalecy jesteśmy nawet od tej równomierności względnej. Poszczególne gałęzie gospodarstwa społecznego są obciążone zupełnie nierównomiernie, co widać m. in. z rozkładu tego ciężaru pomiędzy jednostki oddzielne.

Dotychczasowy system podatkowy Polski nacechowany jest tendencją do nadmiernego przeciążenia warstw średnich i zamożnych i stworzenia rodzaju immunitetu podatkowego dla warstw uboższych. Nie można negować konieczności silniejszego obciążenia warstw zamożniejszych w porównaniu z uboższymi, wszakże rozkład ciężaru podatkowego u nas nabrał charakteru całkiem niewłaściwego. W podatku gruntowym, który ma charakter rzeczowy, mamy regresję i progresję, skutkiem której większa własność płaci prawie cztery razy tyle co drobna, podczas gdy wątpliwym jest, aby dochodowość gruntu wobec skupienia go w jednym ręku wzrosła w takimże stopniu. W podatku dochodowym obowiązek płacenia rozpoczyna się de facto tylko wówczas, gdy obszar gospodarstwa jest większy od 30 ha, a zatem mniejsze (choć stosunkowo nie tak małe) gospodarstwa są od tego podatku wolne.

KRONIKA SKARBOWA.

W czerwcu przypadają terminy płatności następujących podatków:

- 1) do 15 czerwca — wpłata II-iej części różnicy pomiędzy kwotą wymierzonego podatku przemysłowego od obrotu za rok 1927, a kwotą uiszczonych zaliczek za tenże rok przez tych płatników, którzy w terminie do dnia 20 maja r. b. uiszcili I-szą część powyższej różnicy;
- 2) do 15 czerwca — wpłata podatku przemysłowego od obrotu, osiągniętego w miesiącu maju r. b. przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii i przemysłowe I—V kat., prowadzące przedsiębiorstwa handlowe, oraz przez przedsiębiorstwa sprawozdawcze;
- 3) podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę — w ciągu 7-miu dni i po dokonaniu potrącenia.

Nadto płatne są zaległości z tytułu podatku majątkowego oraz kwoty zaległości odcroczonych i rozłożonych na raty z terminem płatności w miesiącu czerwcu, tudzież podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w tymże miesiącu.

Ważne dla rolników.

Ministerjum Skarbu z uwagi na trwający jeszcze powojenny stan zniszczenia i nieuporządkowania gospodarstw rolnych na Ziemiach Wschodnich, zarządziło, aby właścicielom gospodarstw rolnych, położonych w niższych podanych okręgach, potrącano od dochodu podatkowego, ustalonego do wymiaru podatku dochodowego, za rok 1928 odowodnione wydatki z czasu miradajnego, poniesione na odbudowę zniszczonych podczas wojny budynków gospodarskich.

Ułga ta będzie stosowana w r. 1928 na obszarach ił skarbowych w Brześciu, Łucku i Wileńsku, oraz powiatów: augustowskiego, grodzieńskiego, ostrołęckiego, suwalskiego, szczuczyńskiego i wolkowskiego w okręgu izby białostockiej, wreszcie powiatów białostockiej, brzeskiego, rudzkiego, skałckiego, sokalskiego i staniawskiego w okręgu izby lwowskiej.

KRONIKA KRAJOWA.

— Kredyty budowlane. Jak się dowiadujemy, Bank Gospodarstwa Krajowego przystąpił do udzielania długoterminowych kredytów budowlanych.

— Kredyt na pasze treściwe. Państwowy Bank Rolny, rozeszczając zakres swej działalności kredytowej, udostępnił kredyt na pasze treściwe rolnikom, bez względu na posiadany przez nich obszar gruntu. Kredyt udzielany jest przedewszystkiem za pośrednictwem spółdzielni mleczarskich lub kredytowych, a także grupom rolników występujących przez kółka kontrolni obór. Właściciele większej własności mogą otrzymywać te pożyczki za pośrednictwem powiatowych kas oszczędności. W wyjątkowych wypadkach — kredyt ten będzie przyznawany indywidualnie. Pożyczki udzielane są tylko na ładunki całowagonowe. Kredyt na pasze treściwe dla bydła udzielany jest do wysokości 100 zł. na sztukę, dla wypasania zaś trzody chlewnej do wysokości 60 zł. na sztukę. Kredyt jest 3 — 6 miesięczny, procentowany 8 i pół proc. do 11 proc., zależnie od rodzaju zabezpieczenia. Bank przyjmować będzie weksle ewentualnie skrypty dłużny,

Chciałby może kto upatrywać w tej tendencji społecznej, zamierzającej zmniejszyć podział bogactw, lecz na to musimy jak najbardziej stanowczo odrzec, że reformy społeczne są celem i przedmiotem innych ustaw, nie zaś skarbowych.

Ta nierównomierność ciężaru podatkowego dała p. J. Michałskiemu podstawy do tego, by, w jednym ze sprawozdań sejmowych o preliminarzu budżetowym przy sposobności omawiania naszego systemu podatków bezpośrednich, porównywać rozkład ciężaru podatkowego z nierównomiernością wyłożonym ostro słowem o bardzo małej podstawie.

To porównanie obrazowe daje dobre pojęcie o istotnych nierównomiernościach rozkładu ciężaru podatkowego w Polsce. Wnosząc do Sejmu ustawy o pod. gruntowym, od budynków wiejskich i stałym majątkowym, rząd miał na celu przedewszystkiem uzyskanie nowych źródeł dochodowych, przyczem chciał jednocześnie rozłożyć ten nowy, dodatkowy ciężar podatkowy mniej więcej równomiernie, niwecając poniekąd nierówności wynikające ze stanu dotychczasowego. Tak więc równomierność nowych i to znacznych ciężarów wynikających dla średniej i większej własności ze stałego podatku majątkowego miałaby być zwiększony podatek gruntowy oraz od budynków wiejskich.

Wynika z tego, że cel zamierzony przez te ustawy miał charakter całkiem właściwy, prawidłowo zostały też ujęte podstawy dokonywanych posunięć w ten sposób, że nierównomierność dotychczasowego rozkładu ciężaru podatkowego miała być do pewnego stopnia złagodzona. Jednakże Sejm, — i to mamy mu za złe, nie zrozumiał czy też nie chciał zrozumieć istoty i znaczenia proponowanych przez rząd posunięć, dał się natomiast uwieść tendencjom nawiąskom demagogicznym. Ustawy o podatku gruntowym i o budynkach wiejskich zostały przez Sejm odrzucone. W związku z tem i rząd uważał się za zniewolonego cofnąć projekt ustawy o stałym podatku majątkowym. Traktując wszystkie trzy ustawy junktim, miał rząd niewątpliwie rację, albowiem uchwalenie tylko jednej ustawy o stałym podatku majątkowym jeszcze pogorszyłoby dotychczasowy stan ujemny, powodowany nierównomiernością.

W tej pierwszej próbie rozpoczęcia prac nad poprawą systemu podatkowego Sejm nie poszedł na spotkanie słusznym poczynaniom rządu i, niestety, wcale nie okazał się na wysokości zadania. A.D.

zależnie od tego, kto występuje o pożyczkę. Realizacja kredytu następuje drogą pokrywania przez Bank rachunków wystawianych przez dostawców.

Wileńscy nawiązują kontakt handlowy z Łotwą. Jak się dowiadujemy, w najbliższym czasie wyjeżdża do Łotwy wycieczka przedstawicieli wileńskich sfer kupieckich i większych branż w składzie 12 osób. Wycieczka ma na celu nawiązanie stosunków handlowych pomiędzy Wilem, a Łotwą.

— Dwa dniowe posiedzenie komisji rolnej. W dniu 20 i 21 b. m. w lokalu Inspektoratu Pracy odbędzie się dwudniowe posiedzenie komisji rolnej, mającej na celu zawarcie zbiorowej umowy pomiędzy pracodawcami, a robotnikami rolnymi na r. b. — Zniszczenie ozimów w powiecie postawskim. Panujące ostatnio nieprzychylnie warunki atmosferyczne spowodowały bardzo poważne zniszczenie tegorocznych ozimów w powiatkach postawskim i dziśnieńskim. Zmusiło to cały szereg rolników do zwrócenia się do odpowiednich sejmików z prośbą o pożyczki na cele rolnicze.

Ceny w Wilnie z dnia 8 b. m.

Chleb żytni przemiał. pył. za kłgr. 70 — 73 gr.; chleb żytni przemiał. sitk. za kłgr. 65 — 69; chleb pszeniczny przemiał. 95 — 110; mąka pszeniana 85 — 110; żytnia razowa 75 — 12; mąka żytnia 75 — 78; kasza jęczmienna 80 — 90; kasza jaglana 85 — 105; kasza gryczana 100 — 120; kasza manna 120 — 140; kasza owsiana 120 — 140; perłowa 95 — 110; groch polny 60 — 95; fasola biała 80 — 100; ryż 90 — 110; mleko niebierane za 1 litr 30 — 40 gr.; śmietana 230 — 280 za kłgr.; masło niesolone 550 — 700; masło solone 500 — 600; ser krowi 140 — 220; jajka 120 — 150; słonina świeża 350 — 400; słonina krajowa 380 — 440; szmalc wieprzowy 350 — 470; sado 350 — 420; śledź szmalcowa 12 — 25; sardynki 220 — 240; kotlety 14 — 22; kapusta kwaszona 30 — 35; kapusta świeża 150 — 160; marchew 30 — 50; buraki 25 — 35; brukiew 25 — 30; cebula 50 — 65; cukier kryształ 150 — 160; cukier kostka 150 — 190; sól biała 22 — 34; kawa naturalna 700; kawa zbożowa 250; herbata 1400 — 3000; nafta 60 za 1 litr; mydło zwykłe do prania 45 — 50; proszek mydłany 45 — 50; świeże 170 — 240; pszenica 58 — 63; żyto 53 — 55; owies 49 — 52; gryka 55 — 60; kłobasa wieprzowa żywa 350; mięso wędzone 320; mięso cielęce 200; wieprzowe 280 — 320; sianko 10 — 16; słoma 7 — 9; otręby pszenne 38 — 42; otręby żytnie 31 — 38 gr.

Giełda wileńska z dn. 8.VI. b. r.

Ruble złote 4,71 1/2 — 4,70 1/2
Papier proc. państw. 5% Pożyczka Premj. ser. II 1926 r. 5 dol. w złotych 90,00
Listy zast. 4 1/2% Wil. B. Ziem. zł. 100 69,50
Akcie Wileńskiego B-Ku Ziemi. R. 250 201,00

Giełda warszawska z dn. 8.VI. b. r.

C E K K I:
Dolary 8,89 — 8,87
Belgia 124,46 — 124,15
Holandia 359,80 — 358,90
Londyn 42,52 1/2 — 42,41
Nowy Jork 8,90 — 8,88
Paryż 35,07 — 34,99
Praga 25,31 — 26,28
Szwajcaria 171,81 — 171,39
Szwecja 239,25 — 238,65
Wiedeń 125,41 — 125,10
Włochy 46,97 — 46,86

Włamywacze w Kurji Metropolitarniej.

W no-y z 6 na 7 b. m. nieustaleni narazie sprawcy usiłowali dokonać kradzieży gotówki z kasy ogniotrwałej w lokalu Kurji Biskupiej przy ul. Zamkowej 6. Kasiarze przedostawszy się do wnętrza przez strzechy zdołali rozpruć pierwszy paneerz. Gdy się zabierali do rozpruwania drugiego, usłyszeli na korytarzu kręki zbliżającego się, jak się później okazało, kurjańskiego stróża. To ich spłoszyło. Dzięki więc tylko przypadkowi znajdującą się w kasie gotówka w sumie przeszło 30.000 złotych nie padła łupem kasiarzy.

Wnosząc ze sposobu, w jaki się kasiarze dostali do lokalu Kurji oraz rozprucia kasy należy przypuszczać, iż ma się tu do czynienia z włamywaczami, którzy przyjechali do nas na występy z Warszawy. Banki więc oraz wszystkie instytucje, które posiadają kasy ogniotrwałe, winne wprowadzić u siebie dyżury i to przynajmniej na przeciąg kilku tygodni. Włamywacze bowiem nie zrażą się nieudanym występem i niewątpliwie go powtórzą.

Wybory do Wileńskiej Izby Przemysłowo-Handlowej.

W dniu wczorajszym Ministerstwo Przemysłu i Handlu nadesłało celem zapoinjowania do wileńskich związków ku piekich opracowany przez Ministerstwo statut wyborczy do Wileńskiej Izby Przemysłowo-Handlowej.

W myśl tego statutu Izba Przemysłowo-Handlowa w Wilnie składa się z 60 radców z wyborów i 6 radców mianowanych przez Ministerstwo Przem. i Handlu.

Ponadto w skład Izby może wejść w drodze kooptacji nie więcej niż 6 radców.

Izba dzieli się na dwie sekcje I-sza — przemysłowa i II-ga — handlowa. Sekcja I-sza składa się z 25; sekcja II-ga z 35 radców z wyboru.

Wybory do Wileńskiej Izby Przemysłowo-Handlowej odbędą się jeszcze w jesieni b. r.

Samobójstwo właściciela „Myśliwskiej“.

Onegdaj o godzinie 12 m. 30 na Górze Zamkowej wystrzelał z rewolweru w usta pozbawił się życia współwłaściciel restauracji „Myśliwskiej” Franciszek Stejblis. Przyczyny samobójstwa nie zdołano narazie ustalić.

Aresztowanie kasjera-defraudanta.

Onegdaj wywiadowcy Urzędu Siedczego w Wilnie patrolując osobowo dworzec kolejowy zauważyli jakiegoś osobnika, który w swym zachowaniu wydał się b. podejrzany. Podczas wyeglowania go okazało się, iż jest to Józef Karolkiewicz, kasjer Magistratu m. Mszczonowa, który po zdefraudowaniu około 27.000 złotych

zbiegł w niewiadomym kierunku.

Karolkiewicz aresztowany i jako poszukiwanego przez sędziego śledczego w Żyrardowie został wczoraj tam odeszkortowany. Przy aresztowaniu znaleziono szkodliwe dokumenty, które wskazywały, iż zamierzał on wyjechać do Łotwy.

Wieści i obrazki z kraju.

Zagadkowe samobójstwo.

(Tel. od włas. koresp. z Mołodeczna).

Onegdaj o g. 19 zdarzył się w m. Rajowszczyzna gm. mołodeczańskiej tragiczny wypadek. Z niewyjaśnionych dotąd przyczyn celnym strzałem w skroń pozbawiła się życia licząca zaledwie lat 20 żona b. wójta gm. mołodeczańskiej Nina Droz-

dowa. Zawieszany z Mołodeczna lekarz zastął stępną już zwłokę. Wypadek ten wywarł w Mołodecznie wstrząsające wrażenie, gdyż s. p. Drozdowa cieszyła się powszechną sympatią.

Tajemniczy wypadek.

(Od włas. koresp. z Mołodeczna).

W Starosielcach tuż pod Mołodeczną straszny wypadek zdarzył się wydegowanemu przez kierownika warsztatów kolejowych tabelowemu Aleksandrowi Kolecce, mieszkającemu wsi Chorosy pow. Białostockiego. Koleczko zajęty był przy budowie mostu kolejowego na rzecze Uszy.

Otóż kiedy do mostu podwieziono w wagonach kolejowych żelazne belki i rzucano je na ziemię, Koleczko upadł tak nieszczęśliwie, że przyniósł go belki i mimo natychmiastowej pomocy, zmarł w drodze do Mołodeczna. Zmarły osierocił żonę i pięcioro dzieci.

Aresztowanie szpiegów bolszewickich.

Onegdaj w rejonie Kołosowa na pograniczu polsko-sowiewkim władze bezpieczeństwa zatrzymały 2-ech mężczyzn i kobietę, usiłujących przedostać się do Rosji Sowieckiej. Przy zatrzymaniu

znaleziono szereg kompromitujących dokumentów, stwierdzających, iż mieli oni łączność z G. P. U. w Mińsku.

Harce bolszewickiej straży granicznej.

Onegdaj w rejonie Radziszewicze bolszewicka straż graniczna dała w kierunku pracujących na polu tuż przy granicy Władysława Kortarza kilka strzałów raniąc go b. ciężko. Rannego w

stanie b. ciężkim przewieziono do pobliskiego szpitala. W tej sprawie mają interwenjować władze K. O. P.

KRONIKA POSTAWSKA.

— Pogrzeb s. p. Edmunda Piłsudskiego. W dniu 2 go czerwca r. b. o godz. 11 ej rano zmarł nagle we własnym majątku „Mosar”, pow. postawski, w 71-m roku życia, ziemianin i sędzia honorowy Wileńskiego Sądu Okręgowego, oraz członek honorowy wielu instytucji społeczno-kulturalnych.

Ekspozycja zwłok s. p. Edmunda Piłsudskiego odbyła się nadzwyczaj uroczystość dn. 5-go b. m., o godz. 10-iej rano, wśród nieutulonego żalu, jak osób najbliższych z rodziny, licznych przyjaciół, służby, tak i okolicznych włościan, którzy pomimo, że pogoda nie dopisywała, przybyli tłumnie, aby oddać ostatnią posługę zmarłemu swemu opiekunowi i dobroczycy. Ażakoż wiek zmarły miał charakter t. z. „pański”, a od pogromu majątku (należy nadmienić, że maj. „Mosar” w roku 1918 uległ ohydnej inwazji bolszewickiej, zaś piękny w nim pałac z epoki Stanisława Augusta, łącznie z nagromadzonymi licznymi historycznymi zabytkami — zginął całkowicie w płomieniach) gwałtowny, miał serce nadzwyczaj dobre i nigdy nie odmawiał prośbom tych, którzy się do niego zwracali.

Przed katafalkiem skromnie, lecz pięknie przystrojonym, stoł poważnie warta honorowa Ochotniczej Straży Ogniovej. Na twarzach obecnych widoczny szczery żal i smutek po zmarłym. Koniec modłów. Trumnę ze zwłokami s. p. Edmunda Piłsudskiego biorą zgodnie na barki najbliżsi krewni, przyjaciele, służba i włościanie. Kondukt pogrzebowy otwierają bractwa z chorągiewami, Straż Ogniovej Ochotnicza z wiechami, na szarfach którego wypisane były słowa „Honorowemu członkowi — Straż Ogniovej Ochotniczej w „Mosarzu”, członkowie Domu Ludowego R. O. K. ze sztandarem i wiechem, na którego szarfach wypisane były słowa „Członkowi honorowemu Domu Ludowego R. O. K. w „Mosarzu”, oraz proboszcz i chór kościelny. Za trumną zaś — postępowali: żona zmarłego p. Aniela Piłsudska z synem i synową, siostra p. Józefowiczowa, krewni, przyjaciele i liczne rzesze ludności. W chwili składania zwłok do grobow rodzinnych na cmentarzu mosarskim, miej-

scowy proboszcz ks. Stanisław Klimm wygłosił okolicznościowe przemówienie, w czasie którego rozlegały się wśród zebranych głębokie westchnienia i płacz. Ostatnie słowa proboszcza, ostatnia gródka ziemi, rzucana na trumnę i ukochane zwłoki zamurowane zostały na wieki. Cześć jego pięknej i nieskazitelnej pamięci!

Nadmienić należy, że pośród licznych nadesłanych depech kondolencyjnych na imię żony zmarłego od przeróżnych instytucji i sądownictwa, przyjaćiół, w ostatniej chwili została nadesłana również i od p. Marszałka Józefa Piłsudskiego. K. P.

KRONIKA MOŁODECZAŃSKA.

— Święto P. W. i W. F. oraz zawody sportowe. W dniu dzisiejszym i jutrzejszym odbędzie się w Mołodecznie Święto przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego oraz policyjne zawody sportowe woj. wileńskiego. Na uroczystość tę mają przybyć p. woj. Raczkiewicz, komendant okręgowy insp. Praszałowicz oraz wszyscy starostowie woj. wileńskiego i ościennych pow. woj. nowogródzkiego.

W niedzielę o godz. 8 wiecz. w sali kasyna oficerskiego 86 p. p. odbędzie się obiad, o g. 11 — bal.

— Okręgowe zawody sportowe. Dnia 10 b. m. w Mołodecznie odbędzie się okręgowe zawody sportowe policji województwa wileńskiego.

KRONIKA RZESZAŃSKA.

— Postrzelenie przez leśniczego. Oleszkiewicz Stanisław, zam. w Wierszyszkach, gminy rzszańskiej zameldował, że kiedy w dniu 7 b. m. o godzinie 8 past z kolegą konie i krowy na Równem Polu, które z pola oddaliły się na teren lasu należącego do Pimonoza, nadziedziczył i wystrzelał z rewolweru ranił go w stopę. Pogotowie ratunkowe odwoziło Oleszkiewicza do szpitala św. Józefa. P. leśniczeemu trzeba wytłumaczyć w sposób pogładowy, że człowiek to nie zając ani kaczka.

KRONIKA LIDZKA.

— Zmniejszenie się bezrobocia. Według danych statystycznych na dzień 5 b. m. ilość bezrobotnych w m. Lidzie wynosiła zaledwie 6 osób. Pozostaje to w związku z rozszerzeniem się ostatnio przemysłu w tym mieście.

— Prośba mieszkańców m. Woronowa. Mieszkańcy m. Woronowa, w pow. lidzkim postanowili zwrócić się do starostwa z prośbą o ustanowienie w Woronowie stałego posterunku policyjnego.

KRONIKA GRODZIENSKA.

— Katastrofa samochodowa. Dnia 6 maja r. b. na skrzyżowaniu ulic Orzeszkowej i Pocztowej zdarzył się samochód osobowy, prowadzony przez p. Stanisława Eynatowicza właściciela majątku Ostrowek z motocyklem, kierowanym przez por. Bondy. Samochód p. Eynatowicza wysił bez szwanku. Por. Bondy lekko ranny został przewieziony do szpitala.

— W biegu naprzecią o puchar Polskiego Czerwonego Krzyża w Grodzie pierwsze miejsce zdobył Jan Żylewicz z W. K. S. 3 p. sap. przebiewając trasę 5 klm. w 16 min. 25 1/2 sek., bijąc Wacława Sidorowicza z A. Z. S. Wilno o 20 metrów. Trzecie miejsce zajął Józef Klamyński z W. K. S. „Pogon”.

Puchar przechećni sejmiku powiatowego w Grodzie dla najlepszego z zawodników z Grodna i pow. grodzieńskiego zdobył Petelczyc Stanisław z S. K. S. „Cresovia”. (6 te miejsce w ogólnej klasyfikacji).

KRONIKA BARANOWICKA.

— Inspekcja sanitarna pow. baranowickiego. Delegat Min. Spraw Wewn. przeprowadza od kilku dni inspekcję sanitarną woj. nowogródzkiego, zwiedzając poszczególne miasteczka i wioski. Delegat zachwycony był stanem sanitarnym miasteczka Lachowice i wsi Mała Łotwa. O Baranowiczach wyraził się, iż ich stan sanitarny jest znośny. Onegdaj delegat wyjechał do Bitenia w pow. słonimskim.

KRONIKA WILEJSKA.

— Rozwój mleczarstwa spółdzielczego w pow. wilejskim. W roku ubiegłym powstała pierwsza mleczarnia spółdzielcza w Tupalszczyźnie, gminy żodziskiej, w Chocieńczycach i m. Kurzeńcu Pierwsza z nich do obecnej chwili ma już trzy filje i zamierza wkrótce przejść na mleczarnie parową. Wszystkie te mleczarnie rozwijają się bardzo pomyślnie, tak, że zostały już zwrócone wszystkie pożyczki zaciągnięte na ich uruchomienie. Poza tem w roku bieżącym powstały nowe mleczarnie spółdzielcze w Dohnowie, Rylic gminy wojtomskiej Spiałhe i Niestaniszkach, gm. wileńskiej oraz w Daniszewie gminy żodziskiej. Przeciętnie każda mleczarnia przerabia dziennie od 300 do 1.500 lit. mleka. Wyroby eksportują wspomniane mleczarnie zagranicę i ponieważ jakość ich utrzymana jest na najwyższym poziomie, osiąga one stosunkowo b. wysokie ceny.

— Budowę elektrowni. Właściciel Biura Techniczno-Handlowego A. Kawenoki nadesłał nam list niżej podanej treści:

Dnia 24 maja r. b. w Nr. 116 „Kurjera Wileńskiego” w kronice z Wilejki Powiatowej o budowie elektrowni w tym mieście, pojawiła się wzmianka, że dla uruchomienia projektowanej elektrowni został już zamówiony silnik Diesela o KM 60 fabryki Otto Deutz.

Jako jedyny przedstawiciel tej fabryki na rejon, do którego wchodzi i Wilejka Powiatowa, oświadczam, że do dziś dnia zamówienia na powyższy silnik ani fabryka bezpośrednio, ani ja nie otrzymaliśmy.

Upraszając o pomieszczenie listu tego w najbliższym numerze poczytnego pisma Szanownego Pana proszę przyjąć wyrazy prawdziwego szacunku i poważania.

KRONIKA OLKIENICKA.

— Pożar 3-ich stodół. Przed paru dniami o godz. 15 we wsi Staroniszki, gm. olkienickiej, spłonęły 3 stodół Macieja Uzdawinajsa, Jana Wersockiego i Andrzeja Markiewicz. Pożar wybuchł w stodole Uzdawinajsa, a następnie dopiero ogień przerzucił się na inne stodół. Straty wynoszą około 1000 zł. Pożar powstał prawdopodobnie od iskry z kominu. O pożarze poszkodowani zameldowali dopiero 4 b. m.

KRONIKA BRASŁAWSKA.

— Aresztowanie podpalacza. Przeprowadzone dochodzenie ustaliło, że stodoła Dionizego Podwolskiego, zam. we wsi Kiermieszki, gm. wilejkiej spaliła się w dn. 9 ub. m. wskutek podpalenia na tle zemsty osobistej przez Edwarda Aleksandrowicza. Sprawcę aresztowano i przekazano władzom sądowym.

KRONIKA NOWOGRODZKA.

— Wyjazd wojewody Brzeczowicza do Warszawy. Wojewoda Brzeczowicz wyjechał o nęgdaj do Warszawy na konferencję wojewodów.

— Budowa gmachu pocztowego. Onegdaj bawiła w Nowogrodzie komisja złożona z przedstawicieli Wileńskiej Dyrekcji Poczt i Telegrafów oraz przedstawicieli Prokuratury Generalnej, która zakupiła przy ul. Stonińskiego plac, na którym jeszcze w roku bieżącym wybudowany zostanie gmach pocztowy.

KINA I FILMY.

„Szansonistki” i „Giełda miłości”.

(„Helios” i „Lux”).

Stanowczo za dużo w Wilnie tych, niemieckich filmów. Niedawno „Miejski”, potem „Picadilly”, a teraz „Helios” i „Lux”. Obrazdy, tenetne, dramata bez większych albo i żadnych walorów artystycznych, oto „towar”, którym nas zalewają Niemcy, a my bierzemy to bezkrytycznie w czasie ostrej wojny celnej. Czy nie można temu kres położyć, przez odpowiednie dla albo wyższe opodatkowanie (Magistaty mająty głos)? Wyjątki mają być czynione dla rzeczy bardziej wartościowych. Konieczna jest jakaś komisja kwalifikacyjna z przed twierdził mi Wydz. Sztuki m. inn. Sprawdzając tak dużo wytworów obcej, z tej dziedzin, produkcji, nie możemy pozwalać sobie na luksus sprowadzania lichoty.

„Szansonistki” w Heliosie miały parę ładnych zdjęć zimowych, parę urodziwych twarzyczek (b. wdzieczna Anna Ondra, prawdziwie „kusząca” Hannei Weissle i Girls’), a poza tem — nędzne Banet obrazdy, motywy oklepne, plaskie, że aż strach! Szereg scen można było wyjąć, wedle utartego schematu, przewidzieć b. wcześnie. „Giełda miłości” (import z Wiednia) jest jeszcze gorsza. Film absolutnie bez jakiegokolwiek wartości artystycznej. Jeden Igo Sym, nasza gwiazda kinematograficzna na zagranicznym terenie, bardzo szlachetny w wyrazie fizjonomii, w ruchach, piękny nawet niekiedy. Scenariusz — wyświechtana sensacja w najgorszym gatunku. (sk).

Sobota
9
cz. r. wca

Dziś: Felicjana.
Jutro: Małgorzata.

METEOROLOGICZNA.

— Spostrzeżenia Zakładu Meteorologicznego U. S. B. z dn. 8. VI. b. r. Ciśnienie średnie w milimetrach 757. Temperatura średnia +13° C. Opad w milimetrach. — Wiatr przeważający południowo-wschodni. Pochmurno. Deszcz. Maksimum na dobę +16 C.

URZĘDOWA.

— Powrót p. wojewody z inspekcji wyjazd do Warszawy. P. wojewoda wileński Raczekiewicz w dniach 5, 6 i 7 b. m. wspólnie z kuratorem Okręgu Szkolnego Pogorzelskim, w towarzystwie naczelnika Wydziału Bezpieczeństwa Kirtikisa, komendanta Wojewódzkiej Poli i Państwowej Prasałowicza i sekretarza osobistego p. Staniawicza dokonał szczegółowej inspekcji powiatu wileńskiego następując tegoroczny 7 b. m. wieczorem wojewoda wileński p. Raczekiewicz udał się do Warszawy na zjazd wojewodów.

ADMINISTRACYJNA.

— Epidemję pryszczycy opanowano. W związku z trwającą w części powiatu wileńskiego epidemją pryszczycy u świń, władze weterynaryjne wydały polecenia przeprowadzenia ścisłego przeglądu psów przeznaczonych do ładowania na wagony na stacjach kolejowych, znajdujących się w obrębie m. Wilna i powiatu wileńskiego. W związku z powyższym do wiadomości się, iż na skutek energicznych zarządzeń władz weterynaryjnych epidemia pryszczycy została opanowana. Nowych zapadnięć świń już nie notowano.

MIEJSKA.

— Przyjazd do Wilna specjalnego inspektora sanitarnego. Wczoraj rano z ramienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przybył do Wilna specjalny inspektor sanitarny, który dokonał przeglądu sanitarnych miast.

WOJSKOWA.

— Przegląd poborowych. W terminie od 11 b. m. — 20 b. m. komisja poborowa dokonała przeglądu poborowych — rocznika 1905 i 1906 kategorii „B”. Uchylający się od przeglądu będą pociągani do odpowiedzialności sądowej.

— Wybory do oficerskiego Sądu Honorowego. Wobec zdekompromitowania obecnego składu personalnego oficerskiego Sądu Honorowego dla oficerów młodszych — w dniu 18 b. m. odbędą się ponowne wybory do tegoż Sądu.

— W sprawie ćwiczeń artyleryjskich. Wobec ciągłego odbywania się ćwiczeń artyleryjskich, które przez nieświadomością czasami są komentowane jako alarm. — Komendant garnizonu na m. Wilno, wydał ostatnio zarządzenie, by o mających się odbyć ćwiczeniach artyleryjskich były powiadomione odnośne władze na 3 dni przed terminem ćwiczeń.

Z UNIwersYTETU.

— Egzamina magisterskie na Wydziale Humanistycznym U. S. B. odbywać się będą po-

cząwszy od roku akademickiego 1928/29 corocznie w trzech terminach: w terminie jesiennym — zgłoszenia od 15 do 20 września, egzaminy od 1 października; w terminie zimowym — zgłoszenia od 10 do 15 grudnia, egzaminy od 8 stycznia; w terminie letnim — zgłoszenia od 5 do 10 czerwca, egzaminy od 25 czerwca.

SPRAWY AKADEMICKIE.

— Koło Polonistów St. U. S. B. poleca na czas wakacji korepetytorów z przedmiotów polonistycznych (względnie innych w zakresie programu gimnazjalnego) na miejscu lub na wyjazd. Zgłaszać się można do dn. 25. VI r. b. obojętnie w poniedziałki, środy i piątki od godz. 2 — 3 do kierownika agencji samopomocowej, lub pisemnie pod adresem: Koło Polonistów St. U. S. B. Wilno, Zamkowa 11 — 7.

— Ku uwadze Koła Krajowego. W niedzielę 10 czerwca trójwójcy zważywszy, że „do trzech razy sztuka” o godz. 8 m. 30 rano wyruszą do Troickich jezior. Zbiórka na stacji kolejowej w poczekalni I — II klasy o godz. 8 rano. Pociąg nie czeka. Zaopatrując się w wiktualie bierzcie pod uwagę wycieczkowe apetyty.

— Ostatnia „Sobótka”. Dziś w Ognisku Akademickim odbędzie się ostatnia „Sobótka” początek o godz. 10 Trío.

— Ojdz wycieczki łódzkiej. W dniu onegdajszym wjechała do Wilna w stronę Warszawy, bawiąca w przeciągu paru dni wycieczka Polaków studentów uniwersytetu ryskiego.

ZEBRANIA I ODCZYTY.

— Zebranie Wydziału T-wa Przyjaciół Nauk. W sobotę dnia 9 czerwca b. r. o godz. 7 ej wieczór w Sali Dziekanatu Sztuki odbędzie się zebranie naukowe Wydziału I-go Tow. Przyjaciół Nauk. Na porządku referat: prof. Pigoń St.: „Pan Tadeusz w sądach pozytywistów”. Wstęp wolny dla członków i gości wprowadzonych.

— Zebranie Stow. Lekarzy Polaków. Ostatnie przed wakacjami Zebranie Zwyczajne Stowarzyszenia Lekarzy Polaków odbędzie się w środę 6-go czerwca o godz. 20-ej w lokalu T-wa Lekarskiego (Zamkowa 24).

— Wobec ważności spraw uprasza się kolegów o jaknajliczniejsze przybycie.

— Zebranie Stow. Weteranów Kresowych. Zarząd Stowarzyszenia Weteranów Kresowych 1863 r. w Wilnie, podając do wiadomości ogólnej, że zwyczajne doroczne walne zebranie Stowarzyszenia ma się odbyć w niedzielę, 10 czerwca o godz. 12 w sali Sądu Okręgowego, uprzejmie prosi o udział w tem zebraniu pp. weteranów, wdowi po nich, członków Stowarzyszenia oraz wszystkie osoby, które obchodzą los dawnych wojowników za wolność Ojczyzny.

SPRAWY ROBOTNICZE.

— Dalsza wypłata zapomóg. Dnia 6 b. m. władze wojewódzkie wypłaciły nowej partii bezrobotnych umysłowo narażających jednorazowe zapomogi pieniężne. Zapomogi wypłacono 150 bezrobotnym samotnym i bezdzietnym, którym na podstawie ogłoszonego rozporządzenia władz ministerjalnych, wstrzymana została stała wypłata zapomóg.

SPRAWY ŻYDOWSKIE.

— Echo manifestacji uczniów żydowskich. W dniu 6 b. m. Kuratorium Szkolne wezwło do siebie przedstawicieli Żydowskiego Centralnego Komitetu Oświatowego. Zawezwaniem przedstawicieli wyjaśniono, iż bez zgody Kuratorium

Szkolnego, jako władzy nadzorczej, nie mieli prawa zwolnić kierownika szkoły żydowskiej im. Mińca p. Gurewicza. Jak wiadomo p. Gurewicz komitet zwolnił za udział w manifestacji przed Kuratorium Szkolnym i Magistratem.

ARTYSTYCZNA.

— VI Doroczna Wystawa Obrazów i Rzeźb Wil. Tow. Artystów. Plastyków otwarcia codziennie w Pałacu Reprezentacyjnym (Plac Napoleona, wejście od Uniwersyteckiej drugiej drzwi w głębi podwórza) od godz. 10 rano do 7 wieczorem.

NADESLANE.

— Ze Zw. Pracowników Inst. Użyty. Publ. Zarząd Zw. Pracowników Inst. Użyty. Publ. w Polsce oddział w Wilnie komunikuje, że po przeprowadzonej reorganizacji ponownie została otwarta przy Związku — Sekcja Pracowników kino-teatrów i mechników (ul. Wielka 34).

— Zabawa w Parku U. S. B. w Zakrecie, organizowana staraniem Centrali Oplek Szkolnych na rzecz Kolonii Letnich odbędzie się w niedzielę dnia 10 czerwca b. r. Zabawa urozmaicona wszelkiego rodzaju atrakcjami (kosze szczęścia, koło szczęścia, wędkę i inne). Zabawy dla młodzieży i dzieci. Tańce. Przygrywać będą 2 orkiestry wojskowe. Na miejscu buiet obficie zapatrzonny. Dla udogodnienia publiczności w dniu zabawy będą kursowały autobusy od Placu Katedralnego do Zakretu od godz. 12-ej w południe do godz. 7-ej wieczorem. Przejazd łódkami ze strony Zwierzynca do miejsca zabawy po 10 groszy. Początek zabawy o godz. 10-ej zrana.

PODZIĘKOWANIA.

— Podziękowanie. Wszystkim tym, którzy oddali ostatnią posługę, bratu memu s. p. Władysławowi Kuryłowiczowi, a w szczególności księdzu Jastrzębskiemu, pułk. Krzyżanowskiemu, kolegom i znajomym tą drogą składam Bóg zapłać.

Józef Kuryłowicz
major I p. p. leg.

Z POGRANICZA.

— Ujęcie przemytników. Przedwczoraj na odcinku Rykomy patrol K. O. P-u zatrzymał kilku przemytników, usiłujących przetrzymać z Litwy do Polski większy transport tytoniu.

— Wyśledzenie. Onegdaj w rejonie N. Trok władze litewskie wyśledziły z granic Litwy niejaką Wojtkiewiczową Michalinę, Laskowskiego i Gliniewiczą wraz z żoną i 6-cioletnim dzieckiem. Wyśledziliom z pomocą doradczą przyszedł Polski Czerwony Krzyż.

RÓŻNE.

— III aukcja bibliofilska książek, rękopisów, wydawnictw ilustrowanych i rycin, urządzona przez Towarzystwo Bibliofilów Polskich w Wilnie, odbędzie się dnia 8-go i 9-go czerwca r. b. (piątek i sobota) w godzinach 5 — 8 popoł. w b. lokalu Tow. Lekarskiego przy ul. Uniwersyteckiej 3 (partier od ulicy). Drukowany katalog aukcji, rozesłany miłośnikom książek, obejmuje 424 pozycje. Objęty wystawione na sprzedaż można oglądać w lokalu aukcyjnym we czwartek (Boże Ciało) o godz. 5 do 8 popoł. Aukcja zapowiada również artystyczny afisz, wykonany w litografii przez artystę G. Achrem-Achremowicza.

Należy oczekiwać, że i ta trzecia aukcja będzie się cieszyła równym powodzeniem i zainteresowaniem, co i poprzednie.

Teatr i muzyka.

— Teatr Polski sala „Latnia”. Dziś po raz drugi wesoła, pełna humoru i uciechnych sytuacji

krotochwila Bissona i Marsa „Niespodzianki rozwodowe”.

Ceny miejsc od 50 gr.

— „Tyłko ty”. Codziennie odbywają się przygotowania do wystawienia oryginalnej komedii muzycznej Kollo „Tyłko ty”. Nowość tę przygotowują reżyser K. Wyrwicz-Wichrowski i kapelmistrz Mieczysław Kochanowski.

Radjo.

PROGRAM STACJI WILEŃSKIEJ.

Rała 435 mtr.
SOBOTA 9 czerwca.

12.00—13.00. Transmisja z Warszawy. Sygnał czasu, hejał z wieży Marjackiej w Krakowie, komunikat lotniczo-meteorologiczny, oraz muzyka z płyt gramofonowych firmy J. Wexler w Warszawie ul. Marszałkowska 132. 17.00—17.15. Chwilka literwska. 17.20—17.45. Transmisja z Warszawy. „Hoene-Wronski na 150-tą rocznicę urodzin” odczyt wygłosi dr. Adam Zieleny. 17.50—18.15. „Kącik dla pań” wygłosi Ela Buncierowa. 18.15—19.10. Transmisja muzyki lekkiej z kawiarni B. Sztralla w Wilnie. 19.05—19.30. „Uprawa truskawek” odczyt z działu „Ogrodnictwo” wygłosi instr. ogrodn. Jan Krywko. 19.35—22.00. Transmisja z Warszawy. „Radiokronika” wygłosi dr. Marjan Stepowski. 20.15—22.00. Transmisja z Warszawy. Koncert wieczorny z Doliny Szwajcarskiej. 22.00—22.30. Transmisja z Warszawy. Sygnał czasu, komunikaty P. A. T., policyjne, sportowe i inne. 22.30—23.30. Transmisja muzyki tanecznej z Warszawy.

NIEDZIELA 10 czerwca.

10.15. Transmisja nabożeństwa z Katedry Wileńskiej na wszystkie stacje. 12.00. Transmisja z Warszawy. Sygnał czasu, hejał z wieży Marjackiej w Krakowie, komunikat lotniczo-meteorologiczny nadprogram. 16.00—17.00. Transmisja z Warszawy. Koncert popularny w wykonaniu orkiestry Filharmonicznej pod dyr. Kazimierza Witkowskiego, Walentyna Walewskiej (śpiew) 18.35—19.00. Odczyt w języku litewskim wygłosi J. Kraunajis. 19.00—19.25. Muzyka z płyt gramofonowych firmy J. Wexler w Warszawie ul. Marszałkowska 132. 19.25—19.50. Audycja dla dzieci w wykonaniu uczennic gim. im. A. Czerworskiego. 19.50. Komunikaty i rozmioty. 20.15—22.00. Transmisja z Warszawy. Koncert muzyki lekkiej w wykonaniu orkiestry Filharmonicznej pod dyr. Tadeusza Mazurkiewicza. 22.00—22.30. Transmisja z Warszawy. Sygnał czasu, komunikaty P. A. T., policyjne, sportowe i inne. 22.30—23.30. Transmisja muzyki tanecznej z Warszawy.

Na wileńskim bruku.

— Ustawienie samobójstwa. We czwartek b. sekretarz adwokata p. Mickiewicza Józef Olśzewski w lokalu swego pracodawcy Jagiellońska 10, w celu samobójczym, zadał sobie za pomocą noża 3 ciężkie rany w persi.

Desperata w stanie ciężkim odwieziono do szpitala.

SPORT.

Święto p. w. 5 p. p. Leg. Wilno.

W ub. niedzielę i w dniach 6 i 7 czerwca b. r. kadra instr. p. w. 5 p. p. Leg. obchodziła swoje doroczne Święto w. f. i p. w. połączone z zawodami sportowymi.

Udział w zawodach wzięły wszystkie hufce szkolone przez K. S. 5 p. p. Leg., oraz ze stowarzyszeń p. w. Związek Strzelecki i Harcerstwo.

Przebieg i wyniki zawodów były następujące:

Zawody strzeleckie z broni długiej na odległość 200 mtr.

Uczestniczyło 8 zespołów, w tej liczbie 2 stow. p. w. Każdy zespół liczył 4 strzelców.

W kategorii hufców szkolnych 1-sze miejsce zajął h. g. Leleweła (195 pktów) przed zespołami: Mickiewicza (173 pktów) i skt. Handlowej (152 pktów) na 400 pktów możliwych do osiągnięcia.

W kategorii stowarzyszeń p. w. 1) Związek Strzelecki (217 pktów) na 400 możliwych, 2) Harcerze 122 pkty.

Indywidualnie w grupie hufcowej najlepszy wynik osiągnął Pakiewicz (g. Leleweła) — 64 pkty na 100 możliwych przed Polejką (g. Leleweła) 64 pkty (lepsze skupienie) i Al-himowiczem (g. Mickiewicza) 59 pktów.

W grupie stowarzyszeń p. w. wszystkie 3 pierwsze miejsca w indywidualnej klasyfikacji zajął Związek Strzelecki, a mianowicie: 1) Grzybowski (58 pktów) na 100 możliwych, 2) Jurkojc (56 pktów), 3) Neyman (56 pktów).

Zawody strzeleckie z broni małokalibrowej na odległość 50 mt.

Kategoria pań:

Udział wzięło 7 zespołów (a 5 strzelców w każdym zespole).

Zespołowo 1) miejsce zajął Związek Strzelecki osiągając 352 pkty na 500 możliwych, 2) hufec g. Czackiego 332 pkty, 3) h. g. Leleweła (331 pkt.).

Indywidualnie zwyciężył Marcinkiewicz (g. Stowackiego) zdobywając 81 pktów na 100 możliwych, 2) Jurkojc (Zw. Strzel.) 80 pktów, 3) Legus (Zw. Strz.) 80 pktów.

Kategoria pań:

Uczestniczyły 3 zespoły (w tem 1 Zw. Strz. i 2 hufce żeńskie). Zespół liczył 4 uczestniczki.

Zespołowo zwyciężył Związek Strzelecki 231 pktów na 400 możliwych, 2) hufec żeński Nr. 1 (skt. zaw. im. Konopnickiej) 218 pktów, 3) hufec żeński im. Czackiego 141 pktów.

Indywidualnie zwyciężyła Łukasiewiczówna z hufca żeńskiego Nr. 1 osiągając 64 pkty na 100 możliwych, 2) Zawadzka (hufec żeński Nr. 1) 62 pkty, 3) Cichocka (Zw. Strzelecki) 59 pktów.

Zawody strzeleckie z broni małokalibrowej dla młodzieży do lat 16 na odległość 25 mtr.

Kategoria pań:

Udział brało 6 zawodniczek. Pierwsze miejsce zajął Pietkiewicz (h. szk. Promienistych) 75 pktów na 100 możliwych, 2) Umiaowski (g. Leleweła) 74 pkty, 3) Gulbinowa (h. szkoły Promienistych) 65 pktów.

Kategoria pań:

Uczestniczyły 3 zawodniczki: 1) Imienińska (h. g. Czackiego) 69 pktów na 100 możliwych, 2) Magierówna (Zw. Strzelecki) 68 pktów, 3) Ostrowska (h. g. Czackiego) 53 pktów.

Zawody strzeleckie odbyły się w trudnych warunkach atmosferycznych.

Piłka nożna.

Najbliższe sensacje piłkarskie.

Wil. O. Z. P. N. chcąc zasilić kasę własną organizuje w najbliższą sobotę (9-VI) i niedzielę (10-VI) 2 mecze nieopłacone posmak sensacji. Pierwszy z nich: jako reprezentacja klubów żydowskich — reprezentacja klubów polskich rozegrany zostanie na boisku Makabi, drugi pod nazwą: Cywili—Wojskowi odbędzie się w dniu 10-VI na boisku 6 p. p. Leg. na Antokolu.

Składy obu reprezentacji ustalone zostały przez kapitana związkowego, czy dobrze — najbliższa przyszłość pokaże.

Nie negując potrzeby urządzania meczów o charakterze wybitnie kasowym mielibyśmy jednak pewne zastrzeżenia co do pierwszego meczu, który podkreśla zupełnie niepotrzebnie antagonizmy narodowościowe.

Kino-Teatr
„HELIOS”
ul. Wileńska 38.

PARTER od 1 zł., Balkon 70 gr. Dziś na ogólne żądanie publiczności WZNOWIENIE wielkiego arcydzieła ze „Złotej serji” — dramatu terc p/g głosnej sztuki Wł. Perzyskiego „Uśmiech losu”. W rol. główn. ulubien. publicz. wileńskiej, najpopul. gwiazda ekranu polskiego JADWIGA SMOSARSKA mistrzyni K. JUNOSZA-STEPSKI, JOZEF WĘGRZYŃ, BODO DOWMUNT, BALCERKIEWICZOWNA i inni. Tancerki siostry Halama. Rzecz dzieje się w Warszawie, Krakowie i Zakopanem. Arcydzieło, które oczarowało wszystkich, a więc kto jeszcze nie widział, musi ujrzeć! 1833

DZIŚ OSTATNI DZIEŃ!

PARTER OD 80 GR. Dziś wielki podwójny program: 1) Wielki dramat życiowy w 10 aktach, będący odpowiedzią na pytanie czy wolno rodzicom dla zaspokojenia własnego egoizmu poświęcić Ofiary rozwodów. Role główne kreują Clara Cow i Einar Hansen. 2) BETTY BRONSON i RICARDO CORTEZ w arcywesołej komedii w 8 akt., osnuty na 16 załotów młodej dziewczyny do znakomitego artysty p. t. „PAN SZUKA ŻONY”. Początek o godz. 5.30, ost. 10.25. 1834

Dziś! Po raz pierwszy w Wilnie! Nadzwyczajnie ciekawy film, rozwiązujący problematykę seksualnej obecnej uczącej się młodzieży. Film ten oparty jest na 16 motywów słynnego procesu, który się toczył dość niedawno w Berlinie. 1835

„MIŁOŚĆ MATURZYSTY” towarzyski dramat obyczajowy w 12 wielk. akt. Film ten zmusi każdego nieroztropnego młodzieńca do opamiętania się, gdyż przedstawia tragedję przedwczesnego rozwoju. Film dla rodziców, pedagogów i młodzieży. W rolach głównych nowa gwiazda ekranu GRETE MOSHEIM i WOLFGANG ZILZER. Nad program: farsa w 4-ach aktach.

Od dn. 9 do 14 czerwca r. b. włącznie będzie wyświetlany film: „ZEW MORZA” według powieści Stefana Kiedrzyńskiego, w 12 aktach. W roli głównej MARJA MALICKA z udziałem marynarki wojennej i handlowej oraz lotnictwa morskiego. Orkiestra pod dyrykcją p. Wł. Szczepańskiego. Kasa czynna od g. 5 m. 30, w niedzielę i święta od g. 3 m. 30. Początek seansów o g. 6-ej, w niedzielę i święta o godz. 4-ej. Następny program: „PASIERBICA”.

Każdy, komu droga jest przyszłość naszej młodzieży, winien poprzeć wzniołą i piękną cell Program od dnia 7-go b. m. KSIĄŻKĘ KRWI (Monsieur Beauchaire) 10-cio aktowy dramat historyczny z czasów Ludwika XV, podług noweli Botha Tarkingtona p. t. „M-r B-aucuire”. Recz dzieje się w Wersalu pod Paryżem i w angielskiej miejscowości kąpielowej Bath. W rol. główn. RUDOLF VALENTINO i BEBE DANIELS. Całkowity dochód z kina w dniu 8 i 9 czerwca r. b. przeznacza się na opłacenie wpisów szkolnych z niezamożnych uczniów Państwowej Szkoły Technicznej w Wilnie. Początek seansów o godz. 6, 8 i 10, w niedzielę i święta o godz. 4, 6, 8 i 10. 1822

OGŁOSZENIE.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Wilnie Antoni Sitarz, zamieszkały w Wilnie przy ul. św. Michałskiej Nr. 8, zgodnie z art. 1030 U. P. C. ogłasza, iż w dniu 12 czerwca 1928 r. o godz. 10 rano w Wilnie przy ul. Portowej Nr. 8, odbędzie się sprzedaż z licytacji publicznej majątku ruchomego Jana Kalitę, składającego się z umeblowania mieszkania, oszacowanego na sumę 4.970 zł. na zaspokojenie pretensji Kazimierza Zdanowskiego. 467/VI

Komornik Sądowy (—) A. Sitarz.

MASZYN MŁYŃSKIE
walce, kaspry, kamienie, jagielniki, trybry, turbiny, motory ropne, Diesla, gazowe, transmisje, p-sy, gury gazę, siatki, olejarnie poleca na dogodnie spłaty: Biuro Techniczno-Handlowe i robot inżynierskich
ST. STOBERSKI, Wilno, Mickiewicza 27, tel 12—47. 1824

DZIŚ

każdy kulturalny dom
prenumeruje i czyta
KSIĄŻKI
BIBLIOTEKI DOMU POLSKIEGO
KWARTALNIE 9 TOMÓW ZA ZŁ. 6.50 GR.
Warszawa-Chmielna 61. P. K. O. 9779

Czy zapisałeś się na członka
L. O. P. P.?

Redakcja i Administracja Jagiellońska 3. Tel. 99. Czynne od godz. 9—3 ppoł. Naczelny redaktor przyjmuje od 2—3 ppoł. Redaktor działo gospodarczego przyjmuje od godz. 10 do 10.30 przed połud. we wtorki i piątki. Rękopisów Redakcja nie zwraca. Administrator przyjmuje od 9—2 ppoł. Ogłoszenia przyjmują się od 9—3 ppoł. i 7—9 wiecz. Konto czekowe P. K. O. 80.750. Drukarnia — ul. św. Ignacego 5. Tel. 893.

CENA PRENUMERATY: miesięczna z dostawą pocztową 4 zł. Zagranicą 7 zł. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetryowy przed tekstem — 25 gr., w tekście I i II str. — 30 gr., III i IV str. — 25 gr., za tekstem — 10 gr., ogłoszenia mieszkalne — 10 gr. (za wiersz pełnowy) krotka rekl. — 30 gr. (za wiersz redakcyjny), dla poszukujących pracy — 50% niższej, ogł. cyfrowe i tabelowe o 20% drożej, ogł. z zastrzeżeniem miejsca 10% drożej. Zagraniczne 50% drożej. Oddział w Grodzku — Orlowskiej 5, tel. 166. Układ ogłoszeń 5-cio łamowy, za strona 15-6 łamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

Wydawca: „Kurier Wileński”, s. k. z ogr. odp.

Tow. Wyd. „Pogoń”, Druk. „Pax”, ul. św. Ignacego 5.

Redaktor odpowiedzialny Józef Jurkiewicz

Dr. Kenigsberg

CHOROBY WENERYCZNE I SKÓRNE. Przyjmuje 9—12 i 4—8. MICKIEWICZA 4, tel. 1090. W.Z.P. 39 1490

DOKTOR MEDYCYN

A. CYMBLER

Choroby weneryczne i skórne. Elektroterapia, diatermia, środki górskie. Mickiewicza 12, róg Tatarskiej 9—2 i 5—7. 1492

DOKTOR

BLUMOWICZ

Choroby weneryczne, syfilis i skórne. Wielka 21. Od 9—1 i 3—7. Niedziela 9—1. (Telef. 921).

Akuszerka

Marja Brzezina

przyjmuje od 9 rano do 7 w. ul. Ad. Mickiewicza 30 m. 4. W. Z. tr. Nr 3093 1491

AKUSZERKA

OKUSZKO

powróciła i wznowiła przyjęcia chorych. Mostowa 23, m. 6. 1765 W. Z. P. 28

Folwarki

mniejsze i większe dogodnie sprzedamy Wileńskie Biuro 1785 0 Komisowo-Handlowe Mickiewicza 21, tel. 152.

Bez kosztów

załatwiamy lokaty najpewniej Wileńskie Biuro Komisowo-Handlowe Mickiewicza 21, tel. 152. 1782 1

Kursy Kierowców Samochodowych

przy Stowarzyszeniu Techników Polskich w Wilnie ul. Ponarska 55.

GRUPA XXII

kandydatów na kierowców samochodowych rozpocznie zajęcia dn. 20 czerwca r. b. Zapisy przyjmuje i informacyjnie sekretariat kursów codziennie od godz. 12-ej do 18-ej przy ul. Ponarskiej Nr. 55.

Przy kursach warsztaty reperyacyjne dla samochodów i traktorów rolniczych. 1832